

Výroční zpráva šlechtitelského programu Slezského norika za rok 2012

Chovným cílem je chladnokrevný kůň dospívající v pěti až šesti letech stáří, delšího rámce, s dobrým osvalením. Hlava suchá, ušlechtilá s oválnou očnicí, možný mírný klabonos, krk středně vysoko nasazený, přiměřeně dlouhý, klenutý, často s méně výrazným kohoutkem, dobře úhlovaná delší lopatka, umožňující prostorný chod, hrudník středně hluboký, široký, oválný, středně dlouhý. Delší, pevný dobře s bedry vázaný hřbet, středně dlouhá, dobře vázaná pevná bedra, mohutná, delší, skloněná, široká a silně osvalená záď, s náznakem šavlovitého postoje pánevních končetin. Fundament suchý, kostnatý, klouby a šlachy výrazné, suché. Přiměřeně dlouhé a správně úhlované spěnky. Kopyta pevná, pružná a dobře utvářená.

Pracovitý a dobře ovladatelný kůň přiměřeného temperamentu, dobrého charakteru, dobře živitelný, pohyblivý, s prostornými chody.

Barva

Převážně ryzáci až tmaví ryzáci, v menší míře hnědáci až tmaví hnědáci, omezeně vraníci a nevybělující bělouši. Výskyt bílých odznaků na hlavě a končetinách. Kůže tmavě pigmentovaná.

Minimální tělesné míry při zápisu do plemenné knihy :

	Hřebci	Klisny
KVP (cm)	166	165
KVH (cm)	156	155
Obvod hrudi (cm)	187	192
Obvod holeně (cm)	23	22

Stav populace SN v letech 2004-2012

Po období prudkého rozvoje na začátku tisíciletí, kdy došlo ke schválení SN jako genetického zdroje, počet zvířat v populaci v posledních letech stoupá pomaleji.

rok	plem.hřebci	plem.klisny v GZ	plem.klisny cel.zaps.v PK	počet chovatelů
2004	33		330	
2005	33	170	370	
2006	35	186	420	
2007	39	211	453	
2008	39	235	438	296
2009	45	247	461	367
2010	43	238	464	359
2011	41	244	476	367
2012	42	287	479	354

Plemenní hřebci

Všech 42 hřebců je zařazeno do NP GZ. Celkový počet plemenných hřebců je vyrovnaný a dostačující. V příštích letech chceme pokračovat ve stabilizaci v rámci linií. K výkonnostním zkouškám byli vybráni 4 hřebci. Nejlépe hodnocen byl 1840 Nadar, příslušník linie 1747 Neuwirt Diamant IX (SN-L-N03), s celkovou známkou za výkonnost 7,82 bodu. Kromě výše uvedeného byli zařazeni hřebci 1838 Gibs linie 2262 Gothenscherz (SN-L-G01), 1837 Neugot z Borčic linie 1747 Neuwirt Diamant IX (SN-L-N03) a 1836 Bar linie 419 Bravo (SN-L-B01).

Plemenné klisny

V roce 2012 bylo do PK nově zapsáno 42 klisen. 36 klisen absolvovalo zkoušky výkonnosti. 33 klisen bylo po ZV nově zařazeno do NP GZ.

Vývoj počtu zařazených klisen SN v období let 1996 - 2012

Rok	Celkem zapsáno	Zapsáno po ZV	Oddíl PK-plemenných knih				
			HPK	PK	PPK	1.PPK	2.PPK
1996	24	13	22	2	-	-	-
1997	32	25	24	8	-	-	-
1998	45	38	36	6	-	3	-
1999	36	23	28	8	-	-	-
2000	50	40	36	10	-	4	-
2001	29	18	21	8	-	-	-
2002	30	18	19	8	3	-	-
2003	29	12	12	16	-	-	-
2004	24	20	18	5	1	-	-
2005	36	28	23	12	1	-	-
2006	32	25	22	7	3	-	-
2007	35	25	21	11	3	-	-
2008	37	21	21	12	3	-	-
2009	34	32	24	10	-	-	-
2010	25	22	19	4	2	-	-
2011	38	33	28	10	-	-	-
2012	42	34	31	11	-	-	-

Z pohledu udržitelnosti populace je současný stav stabilizovaný a přetrvává situace z předešlých let, kdy důležitým motivačním prvkem pro chovatele je i možnost čerpání dotací. Nárůstu populace naopak nesvědčí její roztržitost, ale především snižování poptávky po koních v lesním hospodářství způsobené konkurencí moderních technologií.

Vývoj počtu připuštěných klisen SN v období let 1996 - 2012

Rok příp.	SL.NORIK		
	n Celkem	n ČP	% ČP
1996	236(110)	214(104)	91
1997	188 (81)	165 (71)	88
1998	195 (97)	174 (87)	89
1999	180 (92)	160 (88)	89
2000	169 (94)	156 (91)	92
2001	158 (92)	152 (90)	96
2002	146 (78)	136 (74)	93
2003	141 (72)	130 (66)	92
2004	150 (72)	139 (69)	93
2005	138 (67)	131 (65)	95
2006	157 (78)	152 (76)	97
2007	172 (80)	169 (80)	98
2008	162 (70)	158 (70)	98
2009	167 (70)	161 (68)	96
2010	155 (55)	150 (54)	97
2011	173 (79)	172 (79)	99
2012	151 (71)	151 (71)	100

Legenda:

- n Celkem - celkový počet připuštěných klisen (v závorce je uveden počet klisen do 7 let)
- n ČP - absolutní počet klisen připuštěných v rámci čistokrevné plemenitby
- % ČP - relativní počet klisen připuštěných v rámci čistokrevné plemenitby

Počty zapouštěných klisen příliš nemění. Velmi vysoké procento čistokrevné plemenitby je způsobeno především zmiňovanou finanční podporou

Úroveň inbreedingu v aktuální populaci (koeficient vzájemné příbuznosti jedinců) je 1,743. Dlouhodobě se nám daří hodnotu $F_{(x)}$ udržovat na této poměrně nízké úrovni. Z výše uvedeného vychází i aktuální přípařovací plán, který zohledňuje především zachování málo početných linií při nízkém koeficientu příbuznosti ($F_{(x)}$ do 1,553)

Chov je velice rozštěněný, což má svá negativa především co se týká managementu chovu a realizace přípařovacích plánů, ale i jistá pozitiva, především z pohledu dlouhodobé udržitelnosti.

Výkonnostní zkoušky

V roce 2012 proběhly zkoušky výkonnosti klisen na 11ti místech. Zúčastnilo se jich celkem 102 klisen plemen ČMB, N a SN. Z 36 klisen SN, které se zkoušek zúčastnily je úspěšně absolvovalo a do NP GZ bylo zařazeno 33 klisen.

Hřebci absolvovali 60ti denní test v Zemském Hřebčinci v Tlumačově. Zkouškou výkonnosti celý test úspěšně zakončili všichni 4 hřebci.

Školení posuzovatelů

Školení posuzovatelů SN proběhlo 4.5.2012 v testační odchovně hřebečků p. Zdeňka Hrnčíře v Proseči p. Křemešníkem a metodicky jej vedl Doc. Ing. Miroslav Maršálek CSc.. Zúčastnili se jej členové RPK, inspektoři chovu a zájemci z řad chovatelů. Vyhodnocení školení včetně porovnání hodnocení vybraných posuzovatelů s fotografiemi předváděných koní proběhlo na místě.

Veřejná informovanost a propagace plemene SN

Veřejná informovanost a propagace je prováděna především prostřednictvím časopisu KONĚ, který vydává ASCHK ČR za finanční podpory Ministerstva zemědělství ČR. Dále prostřednictvím internetových stránek www.aschk.cz, příspěvky do komerčních časopisů a na výstavách, přehlídkách, soutěžích, schůzích a setkáních chovatelů.

Na webových stránkách www.aschk.cz je zveřejněna plemenná kniha SN. Koně zařazení do Národního programu jsou v této databázi označeni písmeny GZ.

Výstavy a chovatelské soutěže

Šampionát 3letých klisen proběhl v rámci výstavy Koně v akci na Pardubickém závodisti (7.-9.9.2012), doprovodného programu se zúčastnilo na 50 chladnokrevných koní. Konalo se zde mimo jiné MČR v absolutním tahu, MČR v ovladatelnosti s kládou a soutěž v orbě O ruchadlo bratranců Veverkových.

Další významné akce, kterých se účastnily zástupci plemene: MČR v kombinovaných soutěžích chladnokrevných koní České Budějovice 15.-16.9.2012, Kůň 2012 Lysá n. Labem (21.-23.9.2012). Dále proběhla celá řada místních a oblastních výstav a zástupci plemene se zúčastnili i několika zahraničních soutěží např. v Německém Brucku, či na Slovensku.

Vyhodnocení ŠP

Pro další období je žádoucí více oddělit Chovný cíl SN a N. V rámci genových zdrojů pak bude maximální pozornost upřena na zachování linií hřebců. Metodika PH bude zpracována VÚŽV Uhřetěves.

Zpracovali:
Ing. Vladimír Teplý
Blahoslav Políček